

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Απουσία επενδύσεων για τη μακροχρόνια φροντίδα ηλικιωμένων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 6390/22-6-2026 Ερώτηση

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης θέτουμε υπόψη σας τα παρακάτω:

Στο πλαίσιο των πολιτικών της χώρας για τη διαχείριση της γήρανσης του πληθυσμού, αλλά και των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 8ης Δεκεμβρίου 2022 για την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα (C 476/01), το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας επεξεργάστηκε από κοινού με το Υπουργείο Υγείας την κατάρτιση στρατηγικού πλαισίου για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Η προαναφερθείσα Σύσταση καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την επάρκεια, την προσβασιμότητα, την οικονομική προσιτότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη της αυτόνομης διαβίωσης, στην παροχή υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας και κατ' οίκον, στην ενίσχυση των φροντιστών και στη βελτίωση της διακυβέρνησης του τομέα.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Μακροχρόνιας Φροντίδας στο πλαίσιο της υπ' αρ. 2022/0264 Σύστασης του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα, αυτή συνίσταται σε ένα «φάσμα υπηρεσιών και αρωγής προς άτομα τα οποία, λόγω ψυχικής και/ή σωματικής αδυναμίας, νόσου και/ή αναπηρίας επί μακρό χρονικό διάστημα, εξαρτώνται από στήριξη για τις δραστηριότητες καθημερινής

διαβίωσης και/ή χρειάζονται κάποια μόνιμη νοσηλευτική φροντίδα».

Στο πλαίσιο αυτό, συγκροτήθηκε Διυπουργική Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τον συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων και την παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών πολιτικών, ενώ ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας ορίστηκε Εθνικός Συντονιστής για την εφαρμογή της ανωτέρω Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Στρατηγική βασίστηκε σε καταγεγραμμένες ανάγκες του τομέα κοινωνικής προστασίας και της υγείας και αναλύεται σε 4 Στρατηγικούς Άξονες:

- τη διευκόλυνση της αυτόνομης διαβίωσης
- την ανάπτυξη ολοκληρωμένου πλαισίου για την τυπική και άτυπη φροντίδα
- την επένδυση σε ισότιμη, προσωποποιημένη και συνεχή ποιοτική μακροχρόνια φροντίδα και την ενίσχυση της διακυβέρνησης του τομέα.

Οι ανωτέρω Στρατηγικοί Άξονες εξειδικεύονται αρχικά σε Στρατηγικούς στόχους και, ακολούθως, σε Ειδικούς. Επιπροσθέτως, διατυπώνεται πρόταση για το σύστημα διακυβέρνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του εν λόγω στρατηγικού σχεδιασμού. Μεταξύ των ειδικότερων αυτών στόχων, ενδεικτικώς, περιλαμβάνονται οι εξής:

- η ενίσχυση των υπηρεσιών φροντίδας στην κοινότητα και κατ' οίκον
- η υποστήριξη και αναβάθμιση του ρόλου των τυπικών και άτυπων φροντιστών, η ανάπτυξη Εθνικού Μητρώου Φροντιστών και Εθνικού Μητρώου Φορέων Μακροχρόνιας Φροντίδας
- η δημιουργία μηχανισμών αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, η ενίσχυση δομών όπως οι Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων και τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
- η αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών και η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων παρακολούθησης και διακυβέρνησης του τομέα.

Μετά την ολοκλήρωση της εκπόνησης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για τη Μακροχρόνια Φροντίδα και, σε συνέχεια αυτού, καταρτίστηκε το Αναλυτικό Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Μακροχρόνια Φροντίδα, το οποίο ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2025.

Το Σχέδιο Δράσης αποτελεί το πρώτο ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πλαίσιο πολιτικής για τη μακροχρόνια φροντίδα στη χώρα και αποσκοπεί στη μετάβαση από ένα κατακερματισμένο μοντέλο παροχών σε ένα συνεκτικό, προσβάσιμο και βιώσιμο σύστημα φροντίδας.

Η προτεινόμενη χρηματοδότηση των δράσεων, στις οποίες αναλύονται οι σχετικοί Ειδικοί Στόχοι,

προέρχεται τόσο από εθνικούς όσο και από ενωσιακούς πόρους.

Σε ό,τι αφορά στον ευρύτερο σχεδιασμό της μακροχρόνιας φροντίδας, επισημαίνεται ότι προς υποστήριξη του μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος στον τομέα, από το 2024 υλοποιείται το έργο «Reform of Long-Term Care in Greece» στο πλαίσιο του Technical Support Instrument (TSI) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τεχνική υποστήριξη από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

Το έργο αφορά στη διατύπωση συστάσεων για τη διαμόρφωση ενός νέου προσωποκεντρικού μοντέλου μακροχρόνιας φροντίδας στη χώρα και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη συστήματος αξιολόγησης αναγκών, προτάσεις για στοχευμένες παροχές και υπηρεσίες, ενίσχυση της κοινοτικής φροντίδας, υποστήριξη των άτυπων φροντιστών κ.α.

Επίσης, περιλαμβάνει σημείωμα πολιτικής για την εισαγωγή πιλοτικού προγράμματος και τη στρατηγική του αξιολόγηση (Concept note for piloting project and its evaluation strategy), καθώς και πρόταση για την εθνική εφαρμογή του νέου μοντέλου μακροχρόνιας φροντίδας (A proposed roadmap for the national roll-out for the new person-centred long-term care model).

Επισημαίνεται ότι για την προετοιμασία του στρατηγικού σχεδιασμού της χώρας, είχε ήδη υλοποιηθεί το έργο «Ανάπτυξη στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα» (Development of a strategy for the reform of social care services for the elderly in Greece), που εκπόνησε η Παγκόσμια Τράπεζα στο πλαίσιο του Προγράμματος Μέσο Τεχνικής Βοήθειας (TSI).

Η κεντρική επιδίωξη συνίστατο στην παροχή ενίσχυσης προς το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της μακροχρόνιας φροντίδας ηλικιωμένων στην Ελλάδα, μέσω της ουσιαστικής κατανόησης της συνολικής ζήτησης και της συνολικής προσφοράς των σχετικών υπηρεσιών στη χώρα.

Σε ό,τι αφορά στο υφιστάμενο σύστημα μακροχρόνιας φροντίδας, ειδικότερα στον τομέα των ηλικιωμένων, στη χώρα λειτουργεί ένα δίκτυο υπηρεσιών που περιλαμβάνει δομές κλειστής και ανοικτής φροντίδας, καθώς και κατ' οίκον υπηρεσίες, το οποίο χρηματοδοτείται από έναν συνδυασμό εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων.

Αναλυτικότερα, λειτουργούν 322 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ) κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα με δυναμικότητα που υπερβαίνει τις 17.000 θέσεις, καθώς και 13 Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με συνολική δυναμικότητα 937 κλινών. Παράλληλα, λειτουργούν περίπου 80 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), τα οποία υποστηρίζουν ηλικιωμένους που παραμένουν στο φυσικό και οικογενειακό τους περιβάλλον, παρέχοντας ημερήσιες υπηρεσίες φροντίδας και υποστήριξης.

Περαιτέρω, σημαντικό ρόλο στο σύστημα μακροχρόνιας φροντίδας διαδραματίζουν τα δώδεκα (12) Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας (ΝΠΔΔ) της χώρας και τα Παραρτήματά τους, ιδίως τα Παραρτήματα Χρονίων Παθήσεων, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες κλειστής κοινωνικής φροντίδας σε χρονίως πάσχοντες ηλικίας 18 ετών και άνω, μεταξύ των οποίων και ηλικιωμένοι.

Επισημαίνεται, επιπρόσθετα, ότι από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού, λειτουργούν, για την κοινωνική προστασία των ηλικιωμένων, τα Κέντρα Ανοιχτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), καθώς και οι υπηρεσία «Βοήθεια στο Σπίτι».

Τα προαναφερθέντα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το «Βοήθεια στο Σπίτι», το οποίο παρέχει υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας, με τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν.4583/2018 (Α' 212), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, έχει πλέον ενταχθεί σε οργανικές μονάδες των ΟΤΑ α' βαθμού. Στελεχώνεται με μόνιμο προσωπικό, η μισθολογική δαπάνη του οποίου καλύπτεται από πιστώσεις εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

Ως προς το ζήτημα της χρηματοδότησης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 65 του νόμου 4931/2022 (ΦΕΚ Α' 94), εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του προαναφερθέντος νόμου η υπ' αριθμ. 91778/4-10-2022 Κ.Υ.Α. των αρμόδιων Υπουργών (Οικονομικών, Υγείας, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας) με τίτλο «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χρηματοδότησης φορέων παροχής υπηρεσιών κλειστής φροντίδας προς άτομα με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες και ηλικιωμένους» (ΦΕΚ Β' 5186.)

Σύμφωνα με την ως άνω Κ.Υ.Α. φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες κλειστής φροντίδας και διαθέτουν την προβλεπόμενη πιστοποίηση του άρθρου 5 του νόμου 2646/1998, καθώς και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που παρέχουν ανάλογες υπηρεσίες κλειστής φροντίδας, έχουν τη δυνατότητα να συνάπτουν συμβάσεις με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ). Σκοπός των συμβάσεων αυτών είναι η καταβολή ημερήσιου τροφείου για τη φροντίδα ατόμων με αναπηρία, χρονίως πασχόντων και ηλικιωμένων. Η εν λόγω χρηματοδότηση προέρχεται από πιστώσεις που μεταφέρονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Για το έτος 2024, η συνολική σχετική δαπάνη στο πλαίσιο της ως άνω Κ.Υ.Α. ανήλθε σε 42,8 εκατ. ευρώ, καλύπτοντας 5.159 ωφελούμενους σε συμβεβλημένες δομές.

Επιπλέον, οι εγγεγραμμένες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση των τροφείων αυξήθηκαν από 90 εκατ. ευρώ το 2025 σε 95 εκατ. ευρώ το 2026. Τα δε ΚΗΦΗ χρηματοδοτούνται μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, με ετήσιο κόστος που κυμαίνεται μεταξύ 7,7 και 9 εκατ. ευρώ.

Επιπρόσθετα, σε ό,τι αφορά την αξιοποίηση της ενωσιακής χρηματοδότησης, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας προχωρά ήδη στον σχεδιασμό της επόμενης περιόδου χρηματοδότησης.

Ειδικότερα, με την υπ' αριθ. 7267/03.04.2026 απόφαση της Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και

Οικογένειας συστάθηκε Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την προετοιμασία, τον σχεδιασμό και τη συμμετοχή του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής στο πλαίσιο της υλοποίησης εθνικών και ενωσιακών πολιτικών του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2028-2034, σε όλο το εύρος του τομέα αρμοδιοτήτων του Υπουργείου, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών μακροχρόνιας φροντίδας.

Σε ό,τι αφορά, τέλος, την αξιοποίηση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης στον τομέα των πολιτικών για τους ηλικιωμένους, επισημαίνεται ότι με στόχο την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των ηλικιωμένων, την ενίσχυση της συμμετοχής του στην κοινωνία της ψηφιακής μετάβασης και την προώθηση της ενεργού γήρανσης, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ενέταξε στις προτεινόμενες για το Ταμείο Ανάκαμψης (RRF) δράσεις, πρόγραμμα ψηφιακής κατάρτισης ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρία, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 142567 ΕΞ 2024/3-10-2024 απόφαση ένταξης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΑΔΑ: 9ΚΜΕΗ-ΞΟΞ).

Το πιλοτικό πρόγραμμα «Ψηφιακή εκπαίδευση και ενδυνάμωση των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία» θεσπίστηκε με το άρθρο 77 του ν.5129/2024 (Α' 124). Στόχοι του προγράμματος είναι η ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης και η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων των ψηφιακών τεχνολογιών.

Οι δικαιούχοι είναι πολίτες ηλικίας άνω των 65 ετών και άτομα με ποσοστό αναπηρίας ίσο ή ανώτερο του 50%. Αντικείμενο αποτελεί η ενίσχυση της ψηφιακής επάρκειας και η κατάρτιση των εν λόγω κοινωνικών ομάδων στη χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών και του διαδικτύου. Ειδικότερα, εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που αφορούν την ψηφιακή πληροφόρηση, την επικοινωνία μέσω ψηφιακών εφαρμογών, την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών, τη χρήση των ψηφιακών εφαρμογών του gov.gr, τη χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ

Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ